

Georg Brandes

Udvalgte skrifter

Under redaktion af Sven Møller Kristensen

9. bind:

POLITISKE ARTIKLER OG TALER

K

KØBENHAVNS KOMMUNES
BIBLIOTEKER
FAGSALG
Kultorvet 2
1175 København K

ex. 3

Tiderne Skifter

POLITISKE ARTIKLER OG TALER

Udvalgte skrifter bind 9

er sat med Baskerville hos

Svendborg Foto- og Maskinsats

Tryk: Nørhaven Bogtrykkeri, Viborg

Forlagsredaktion: Claus Clausen

© Denne udgave: Tiderne Skifter, København 1987

ISBN Bind 9: 87-7445-281-9

ISBN Bind 1-9: 87-7445-181-2

Udgivet med støtte fra Augustinus Fonden,
Konsul George Jorck og Hustru Emma Jorck's Fond,
Overretssagfører L. Zeuthens Mindelegat,
Dronning Margrethe og Prins Henrik's Fond
og Uno-X Fonden.

TIDERNE SKIFTER

Skt. Peder Stræde 28 B

DK-1453 København. Telf. (01) 12 42 84

Tale paa Grundlovsdagen

(Sommerlyst ved Frederiksberg, 5. Juni 1884)

En Applaus, der har varet i fulde fem Minutter, hilser mig, da jeg nu sent, efter at have glemmt baade Mødetiden og det Afslag, jeg for en Uge siden gav, rent som Tilhører og rent tilfældigt, kommer ind i denne Sal, hvor Den liberale Vælgerforenings Mænd er samlede i Aften. Min Hensigt var at sidde i en Krog og vise min lille Datter en politisk Forsamling. Nu kræves det af mig, at jeg skal sige nogle Ord til Tak for den store Velvilje, der er bleven mig vist.

Desværre, desværre, jeg tvivler om, at de som lige har klappet saa hjerteligt af mig, vilde have gjort det, om de ret havde vidst, hvem jeg er, og havde kendt mig tilgavns.

Jeg véd ikke selv, om Benævnelsen *liberal* rigtigt passer paa mig; den klinger i mine Øren noget slapt og mat. Jeg véd end ikke, om Andre vil kalde mig ubetinget *frisindet*. Der er nemlig Omraader, hvor jeg (i selve Frihedens Interesse) ikke misbilliger Tvang.

Dog det Værste er, at jeg neppe kan kaldes med det Ord, der politisk er Dem det dyrebareste af alle: Jeg er ikke *Demokrat*; det vil sige: jeg troer ikke paa Flertals-Afgørelsens Værdi. Jeg indrømmer naturligvis Nødvendigheden af at lade Flertallet gøre Udslaget, hvor Talen er om Folkenes Selvbestemmelsesret. Men det gaaer mig, som de fleste tænkende: Paa de faa Omraader, hvor jeg er sagkyndig, er Intet mig ligegyldigere end hvad Hundredetusinder mener, der ikke har min Sagkundskab og Indsigt. Og saaledes er overhovedet det Eneste, hvorpaa det i sidste Instans kommer an, det, at Sagen lægges i Dens Hænder, som forstaar sig paa den.

Naar jeg oprigtigt har været og er for Oppositionen i den danske Forfatningskamp, og i denne Kamp aldrig har veget eller vil vige en Tomme, saa er det, fordi Oppositionen har Ret, ikke fordi den er Flertal. Mens jeg af hele mit Hjerte vil tjene Folket, kan jeg ikke sige, at jeg vil tjene Demokratiet. Demokratiet er et Middel; men man tør ikke glemme Maalet for Midlerne. Demokratiet er af de

Statsformer, vi hidtil har kendt, det mindre Onde. Som et Gode staar det ikke for mig. Fra de Enkelte, ikke fra Folkevælden, udgaar alle afgørende Fremskridt.

Maalet er for Tiden store, nye, rige Kulturtankers Indførelse i dansk Aandsliv og Samfundsliv, ligegyldigt om disse Tanker er af dansk eller fremmed Oprindelse, blot de er sande og passer for os.

Naturligvis saa jeg helst en Sværm af originale Aander iblandt os, der omformede og berigede Menneskelivet saaledes, at fremmede Folkeslag godkendte og tilegnede sig danske Tanker, danske Institutioner eller dansk Kunst. Men en særligt dansk, indestængt Kultur er en gammel Jomfru, der ingen Børn kan faa, ufrugtbar, thi ubefrugtet.

Lad os da aldrig stænge Frøkornene ude!